

Sb.

131. Tillaga til þingsályktunar

[116. mál]

um aukna hagnýtingu innlendra byggingarefna og hagkvæmni við byggingarframkvæmdir.

Flm.: Jón Helgason.

Alþingi ályktar að skora á ríkisstjórnina að láta nú þegar hanna og síðan reisa á árinu 1981 tilraunahús úr léttsteypu. Markmiðið með því skal vera að hagnýta sem mest innlend byggingarefni til byggingarframkvæmda og nýta jafnframt þá bestu tækni sem þekkist hjá öðrum þjóðum til að lækka byggingarkostnað, stytta byggingartíma og reisa vandaðar byggingar, er henta sem best íslenskum aðstæðum.

Greinargerð.

Byggingar og önnur mannvirkjagerð er einn stærsti þátturinn í þjóðarbúskap okkar. Hagkvæmni í vinnubrögðum og efnisvali skipta því mjög miklu máli, bæði fyrir þá einstaklinga, sem í byggingarframkvæmdum standa, og þjóðarbúið í heild.

Frá því á fyrri hluta þessarar aldar og allt fram á síðustu ár voru hús nær eingöngu byggð úr steinsteypu. Það voru vissulega miklar framfarir frá því, sem áður var, og mest af byggingarefninu innlent. Hins vegar hafa byggingaraðferðirnar furðulítið breyst síðan, miðað við þær miklu tæknilegu framfarir, sem orðið hafa á öllum sviðum.

Þegar steinsteypu húsin tóku við af torfbæjunum og bárujárnsklæddu timburhúsunum, aðallega á þriðja og fjórða áratugnum, voru þau þannig byggð, að slegið var upp tvöföldum timburvegg til að setja steypuna í. Síðan voru þessir timburveggir rifnir, sumt af timbrinu notað í þakklæðningu, en annað fór fyrir lítið. Að utan var steypa múrhúðuð, en að innan einangruð með torfi eða sagi og síðan klætt innan með timbri.

Enn í dag er slegið upp hinum tvöföldu timburveggjum. Þegar búið er að rífa til grunna þá vinnu, er steinninn látinn standa að utan, að vísu þó oftast málaður, svo að hetur koma í ljós allar sprungurnar, sem víða einkenna þau mannvirki, er reist hafa verið síðustu tvo áratugin, og héra tæknikunnáttunni vitni. Að innan hefur í stað reiðingsins til einangrunar komið plast, en margir efast um ágæti þess til einangrunar og sums staðar er það bannað.

Ein breyting varð þó á byggingarlistinni, þegar hætt var að setja á húsin þök, sem héldu vatni, og farið að hafa þau flöt með þeim árangri að valda mörgum húseigendum ómældu erfiðri og tjóni.

Auk hinnar miklu vinnu við byggingu steinsteyptra húsa og þar af leiðandi langs byggingartíma er bent á ýmsa aðra annmarka. T. d. er kostur að einangrun sé utan á veggjum, en ekki að innan, eins og nú er, m. a. vegna þess að þá verði jafnari hiti í húsinu og jafnvel beinn orkusparnaður.

Hinn langi byggingartími mun þó sennilega eiga mestan þátt í því, að bygging timburhúsa hefur færst í vöxt síðustu árin og margar húsavekksmiðjur hafa risið upp. En þar með er horfið frá notkun innlends byggingarefnis.

Á sama tíma hefur verið hafinn útflutningur á íslensku byggingarefni, vikri, til annarra þjóða, sem jafnvel framleiða timbur í eigin skógum.

Sú spurning hlýtur að vakna í hugum allra, sem um þetta hugsa, hvornig getur staðið á því, að við Íslendingar notum ekki í miklu ríkara mæli þetta byggingarefni, sem við eigum gnótt af og aðrar þjóðir sækja hingað í vaxandi mæli með ærnum kostnaði.

Vafalaust er svarið margþætt. Fyrir nokkrum áratugum var gerð tilraun til að byggja hús úr hleðslusteinum úr léttsteypu. En engar kröfur voru gerðar til gæða steinanna, svo að menn urðu fyrir vonbrigðum, enda engin forusta frá opinberum aðilum um að beita réttu tækni.

Til þess að bæta úr þessu ástandi er í þessari tillögu til þingsályktunar lagt til að skora á ríkisstjórnina að láta nú þegar hanna og reisa tilraunahús úr léttsteypu. Vanda þarf gerð slíks húss, þar sem það verður að standast íslenska veðráttu og einnig að hafa nægan styrkleika þar sem hætta er á jarðskjálftum. Bent hefur verið á að húsið eigi að vera með tvöföldum veggjum. Burðarveggur yrði úr léttsteypu, verksmiðjuframleiddum hleðslusteinum eða stærri veggeiningum. Hann gæti verið það þykkur, að sú einangrun, sem kæmi utan á hann, þyrfti ekki að vera eins þykk og nú er þörf á og einnig kæmi þar fram sparnaður.

Nú er orðin völ á fjölbreyttu efni í vatnslæðningar utan á veggina. M. a. hefur Iðntæknastofnun Íslands unnið að tilraunum með framleiðslu á slíkum plötum úr innlendum efnum, svo að mikla fjölbreytni má hafa í útliti húsa. Slíkar innlendar plötur ætti einnig að nota í innveggi húsa og gætu þær komið í stað innfluttra þilplata.

Að undirbúningi að hönnun tilraunahúss þyrfti að standa Húsnæðisstofnun ríkisins, rannsóknastofnanir og tæknifróðir aðilar undir forustu iðnaðarráðuneytis. Enda þótt hér þurfi að vanda undirbúning verður að vinna rösklega að því, svo að af framkvæmdum geti orðið á næsta ári. Slíkt hús, sem nyti viðurkenningar Húsnæðisstofnunar og annarra opinberra aðila, er forsenda þess, að húsbýggjendur leggi út í slíkar byggingaraðferðir og framleiðsla hefjist hér innanlands á byggingareiningum í þessu skyni, en hvort tveggja verður að vera fyrir hendi til þess að þessi byggingaraðferð ryðji sér til rúms.

En takist hér vel til um framkvæmdir ætti þetta að geta markað þáttaskil í íslenskri byggingarsögu, þar sem byggt yrði úr innlendum byggingarefnum, sem Íslendingar ynnu að öllu leyti sjálfir.